

Warszawa, 15-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

BPK.801.1.2019.BSZ

Pan

Mariusz Błaszczak

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Premierze,

w związku z kierowanymi do Pana Ministra przez Rzecznika Praw Obywatelskich wystąpieniami dotyczącymi obligatoryjnego zawieszenia żołnierza obrony terytorialnej – kobiety w pełnieniu służby ze względu na ciążę oraz w okresie sześciu miesięcy po porodzie bez względu na jej stan zdrowia oraz faktyczną zdolność do pełnienia służby (wystąpienie z dnia 7 kwietnia 2020 r. i następne) otrzymałam zapewnienie, że powyższa kwestia zostanie unormowana przy okazji prac nad nowym aktem prawnym, regulującym w sposób kompleksowy zasady pełnienia służby wojskowej.

W wystąpieniu z dnia 7 kwietnia 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał uwagę, że jakkolwiek normy konstytucyjne nakładają na Państwo obowiązek stanowienia i stosowania prawa tak, aby wspierać macierzyństwo oraz aby nie dochodziło do jego zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym czy zawodowym, to jednocześnie regulacje przewidujące nadmierną ochronę, niezależnie od zachowania przez kobietę w ciąży lub sprawującą opiekę nad małym dzieckiem faktycznej zdolności i gotowości do pełnienia służby na wyznaczonym stanowisku, mogą wywierać odwrotne skutki. Stan ciąży nie przesądza automatycznie o niezdolności do służby, a zatem istotne jest, aby możliwość dalszego jej pełnienia

pozostawała w związku z faktyczną zdolnością do jej pełnienia, mającą oparcie w orzeczeniu lekarskim. Analogiczne postulaty formułowała również Rada ds. Kobiet.

Analiza ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U. z 2022 r. poz. 2305) prowadzi natomiast do wniosku, że pomimo wcześniejszych deklaracji utrzymano dotychczasową zasadę, wyłączając czasowo możliwość odbywania służby wojskowej przez wszystkie kobiety – żołnierzy niezawodowych bez względu na to, czy istnieją medyczne wskazania do rezygnacji z pełnienia służby z powodu ciąży oraz w okresie 6 miesięcy po porodzie. Odrębne regulacje dotyczą wyłącznie kobiet - żołnierzy zawodowych.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do powyższej przedstawionego zagadnienia.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/